

De weg zelf voert onder een oerouden taxis heen, een taxis in boomvorm, metende 1 M., 40 c.M. stamomtrek en met takken van 12 Meter lengte. Deze hangen over den weg heen en beschaduwen een opening naar oude casematten onder den toren. Deze taxis is eigenlijk een boom uit het oerwoud en slechts zelden ziet men tegenwoordig nog zulke exemplaren. In vroegere eeuwen moet hij tamelijk algemeen zijn geweest, maar door het vellen der boomen, om er lans, pijl of boog van te maken, is hij uitgeroeid.

Aan de achterzijde van het kasteel, waar de binnen- en buitengracht slechts een 20—30 M. van elkaar verwijderd zijn, staan vele linden (*Tilia intermedia*). Ze zijn allen even hoog, in haar strijd om het bestaan, strevende naar licht en lucht, zoodat ook de in dichte achterblijvende even hoog werd als haar voordeeler geplante of sterkere zuster.

Eenige Hemelboomstruiken (*Ailanthus glandulosa*) in struikvorm staan er aan den Noordhoek der binnengracht in verscheidene exemplaren, ahornen en acacias (*Robinia Ps-ac.*) er neven. Drie sparren (*Picea excelsa*), waarvan een met een omtrek van 3 M. 80 staan op den noordelijken hoek. Gaan we van hier langs de Noord-Oostzijde van het park weer terug dan valt ons aan den waterkant een moerascypres (*Taxodium dystichum*) op, onze derde 's winters het „blad" verliezende conifeer. De tamme kastanje (omtrek 3 M. 10) wordt hier in deze streek als weervoorspeller gebezigd. Men zegt n.l. dat als er veel vruchten zijn, een strenge winter zal volgen. We kunnen nu tot ons uitgangspunt terugkeeren of wel door de met een hoogen taxishaag omgeven bassecour of achterlangs, de buitengracht volgende. Hier staan aan den waterkant een rij geknotte meer op den wal een rij hooge lindeboomen. We zien er een treurwilg en ook een hulst (groene) in boomvorm. De stam is 70 c.M. dik, de boom ruim zeven Meter hoog.

Op den Noordhoek staat een treuresch, in mijn oog, voor een treurboom, te grof van blad. Iets verder staat nog een Magnolia en een jong exemplaar van den Christusdoorn (*Gleditsia triacanthos*). Aan de groote vertakte doornen dankt de plant dezen naam. Hier zijn we weer terug aan ons uitgangspunt en is het eigenlijke park besproken. Op de binnenplaats ziet men nog een ouderwetschen moerbeï, langzamerhand een zeldzaamheid wordend.

Gaan we nu over de (nieuwe) betonbrug, welke de gracht overbrugt, naar den tuin, dan zullen we daar noch de verscheidenheid, noch de verrassende rangschikking ontmoeten. Een groenten- en vruchtentuin biedt er uit den aard der zaak ook veel minder gelegenheid toe.

De mooiste boom is er de groote plataan (*Pl. occidentalis*), die al kan hij niet wedijveren met den 50 meter omtrek metenden plataan bij Constantinopel, waaronder reeds de kruisridders uitrustten, toch voor hier met een stamomvang van 3 Meter 80 c.M., een flinke figuur maakt. Van uit het dorp komende, ziet men hem juist tegenover het midden der laan, aan de overzijde van de gracht. Hij staat met zijn breede, schitterende witgele takken en kroon, in een kleine wildernis van struikgewas en hooge boomen,

zoodat zelfs de zware esch van 3 Meter 30 omtrek en de tulpenboom van 2 M. omtrek er weinig opvallen. De grond is er bedekt met lappen van zijn schors, welke ook in de omringende heesters blijven hangen. Sneeuwbes, mispel en kweepeer ziet men er tusschen het struikgewas, Deutzia's steken er hun witte bloemetjes naar alle kanten uit. Het schuurtje in de nabijheid is tot op het geheele dak begroeid met blauwe regen (*Wisteria Chinensis*). Hier voorbij begint de oude berceau van haagbeuk (*Carpinus betulus*), aan de Wetszijde overgaande in een smallere taxisberceau.

Verspreid staan er in den tuin nog groepjes heesters, Weigela, Kerria, zoowel de gewone als de bonte en dubbele, Deutzia en Boerenjasmin. Tusschen de fruitboomen staat ook een zoogenaamde kersappel.

We hebben den rondgang beëindigd en terwijl we ons rustend neervleien op een der vele lokkende plekjes, denken we met stillen weemoed aan den ontwerper van dezen lusthof, onbekend van naam, onbekend zelfs is de tijd, waarin hij leefde, voor wien de eigenlijke bloeitijd van zijn visie niet weggelegd was, denken we ook aan de oude geslachten, die hier opgroeiden in de schaduw der boomen. Hier was dus de plek waar de liefde groeide van Max Graaf de Pas voor de schoone dochter van rentmeester Borjans, hier ook waar na hun ongelukkig huwelijk de vertoornde moeder haar kind verstiet en ontferde, tot straf waarvoor ze nu nog als schim, als witte vrouw, ronddoelt ten nachtelijke twaalfde ure in de sterrenkamer, hier ook de plek waar mijn oud collega de Liedel rust zocht na de zware jaren van z'n Indische praxis. Allen zullen er als wij onder de rustgevend bekoring zijn gekomen van boom- en kleurharmonieën. En slechts noode ook scheiden wij er.

Dr. A. WILLEMSE.

Well (L.).

arts.

De Boomkikker.

WelEerwaarde Heer,

Naar aanleiding van Uw vraag in 't laatste no. van 't Maandblad, deel ik U 't volgende mede, waarvan U (desgewenscht) kunt publiceeren wat U goed dunkt.

In de gemeente Heer zijn mij 2 plaatsen bekend, waar de Boomkikker voorkomt. Ieder jaar b.v. is hij te zien nabij de z.g. Heerderbrug. Daar ter plaatse is 'n laagte, die door de Maas-overstromingen in 't voorjaar met water bedekt is, en in den droogsten tijd in 'n tamelijk modderige „vlakte" verandert. De diertjes vinden er dus wat ze hebben moeten gedurende den voortplantingstijd en de ontwikkeling der larven: water. Na dien tijd stellen ze het wel er zonder.

Dit jaar heb ik nog eens speciaal gelet op z'n betrouwbaarheid als „weervoorspeller." Hoe 't daarbij zit, weet ik niet. Steeds heb ik hooren vertellen, dat onze Hyla bij mooi weer uit het water komt en op „het" laddertje plaats neemt. Een tijd geleden las ik 't net andersom. Bij mooi weer zou de kikker n.l. in 't water blijven, terwijl hij, als regen op handen is, tegen het lad-

dertje zou opklimmen. Het tweetal (mannetje en wijfje) dat ik dit jaar 'n tijdje in 'n wijdmondsche glazen pot gehouden heb, heeft me er niet toe kunnen brengen, hen voor weerprofeten te houden. Nadat de paartijd (en 't eierleggen) voorbij was, schenen ze beide 'n besluiten afkeer van 't water gekregen te hebben. *Steeds* zaten ze op 't laddertje boven 't water, onverschillig hoe 't weer was.

Bij m'n bezoek, een tijdje geleden aan 't Museum, zag ik, dat ook daar de 2 boomkikkers, *bij mooi weer*, zich *boven* water met hun zuignapjes aan de glaswanden van hun „vijver” vasthielden. Mogelijk heeft U of 'n ander lezer de diertjes nauwkeuriger en langer omtrent hun „betrouwbaarheid” onderzocht. Nog wil ik vermelden, dat ik meer dan 10 jaar geleden, eens 'n Boomkikker gevangen heb in 'n struik op het z.g. Limmelerbroek. Na dien tijd heb ik herhaatelĳk daar ter plaatse nog eens naar hem omgezien, steeds zonder er eentje te kunnen bemerken.

P.S. Het mannetje, dat dit jaar in m'n bezit was, had de eigenaardige gewoonte, om, als ik hem in de hand nam, zijn keelblaas heelmaal te doen uitzetten. Een teeken van angst misschien?

Met de meeste hoogachting

Uw dw. dr.
M. MOMMERS,
Onderwijzer.

Rothem-Meerssen.

De heer Sprenger meldde ons 't voorkomen dit jaar van den boomkikker te *Nunhem*.

Een oolĳke klimmer en springer.

Onwillekeurig doet deze titel den lezer van 't Maandblad denken aan den ruiggestaarten roodbruinen klimmer en knager onzer eiken- en mastbosschen.

Volleerder klimvirtuoos is al moeilijk denkbaar. En het epitheton, hem hierboven gegeven, verdient hij ook ten volle.

Doch hoe sympathiek overigens deze boschknager ook is, ditmaal vraag ik voor hem niet de belangstelling.

Mijn oolĳke klimmer schuilt onder de Amphibien.

O, dan zal het wel een of andere gult uit de kikkerfamilie zijn.

Om u te dienen, ik heb de eer u voor te stellen „*Hyla arborea*”, de groene Boomkikker.

En waarom nu al die belangstelling?

Naar aanleiding van het stukje in het laatste nummer van ons Maandblad, waarin een inzender de aandacht op dit beestje vestigt en het verzoek richt aan de leden van 't Genootschap er op te willen letten of dit jaar wellicht de *Hyla arborea* ook elders in de provincie drukker voorkomt dan anders (zooals dit jaar reeds geconstateerd was in de omgeving van Maastricht).

En ziehier, nu eenige wetenswaardigheden uit zijn leven in 't algemeen en van zijn optreden in den omtrek van Echt in 't bijzonder.

„In ons land is de Boomvorsch — zegt prof. H. Schlegel — beperkt tot het hogere gedeelte van Gelderland en eenige andere grensstreken.”

In Nederland schijnt hij alleen in de graafschap Zutphen en in sommige streken van

Twente voor te komen” — aldus Huizinga in Brehm's Leven der Dieren.

En laat ik er dadelĳk bijvoegen: „*Ook in Limburg is hij volstrekt geen zeldzaamheid.*”

Hiernee wil ik nu niet beweren, dat hij over geheel Limburg verspreid is, maar dat er toch streken zijn, waar hij lokaal heel veel voorkomt.

Vooreerst is de groene boomkikker hier in *Echt* geen onbekende. Eigenaardig is het wel, dat zijn verblijf in deze streken (voorzoover ik heb kunnen nagaan gedurende een tijdsverloop van 20 jaren) beperkt blijft, langs de boorden van een zijtak der Geleen, een verbreidingsgebied van ongeveer een half uur gaans. Deze strook, ten Westen van de bebouwde kom gelegen, bezit tamelĳk veel houtgewas in tuinen en boomgaarden.

Elders heb ik hem ook wel, maar dan toevalligerwijs een enkele keer waargenomen, o.a. te *Iloensbroek* en *Schinnen*. Dit jaar in Mei, door *Merkelbeek* komende, hoorde ik daar ook zijn gekwek, n.l. in een der heggen bij de beek van 't klooster der P.P. Benedictijnen.

In mijn jongensjaren — dit weet ik bepaald zeker — was de boomkikker geen zeldzaamheid in mijn geboorteplaats *Heerlen* (o.a. te Caumer en te Welten). Of hij tegenwoordig daar nog voorkomt, zou ik niet durven volhouden.

De *kleur* van den groenen boomkikker harmonieert opperbest met zijn onmiddellĳke omgeving. Groen blijft zijne beschermende kleur, zoodat hij zich steeds veilig waant in de dichte blaren voor dreigend gevaar.

Maar dan toch een *groen* in verschillende tinten, die hij naar willekeur kan aannemen naar gelang de ondergrond, waarop hij zit. Zoo vond ik in mijn tuin er een op savoelekool en hij was lichtgroen; een anderen op een blauwe koolraap en hij was donkergroen. Als vastgeplakt tegen een witte-wingerdblad had een derde meer een grauwig-groene tint. Frischgroen, als was hij pas verlakt, is steeds zijne livrei na elke vervelling, die om de veertien dagen plaats heeft.

Hoe nitmuntend die groene kleur hem aan den speurzin van zijn vervolgers onttrekt, merkt ge pas goed op, als in uwe onmiddellĳke nabijheid zoo'n musiceerend mannetje begint te kwaken en gij u alle moeite geeft om het te ontdekken. Het moest dan zijn, dat zijn sprong hem verried, anders zal u dat maar hoogst zelden gelukken. Met zijn groene schutkleur zeer goed bekend en daarvan ook partij trekkend, weet hij zich tusschen het dichte, groene loover geheel en al onzichtbaar te maken.

Ofschoon behoorend tot de kikkerfamilie, die doorgaans slooten of plassen tot hun verblijf kiezen heeft de boomvorsch een heel andere *levenswijs*.

Zelden zult ge hem aantreffen in 't natte element; het grootste deel van zijn leven brengt hij door in struiken en boomen, ook in 't heete seizoen.

Geboren in sloot of plas, waar zij hunne gedaanteverwisseling doorloopen, als elk ander lid der kikkergeneratie, zoeken de boomvorschen het droge op, om alleen slechts te water te gaan, als de tijd van eierenleggen in 't voorjaar weer gekomen is.